

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.
Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K, $\frac{1}{20}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Sredi boja.

Še dober teden dni nas loči od volitev. Pred bitko smo. Vodstvo so prevzeli agitatorji. Posel agitatorja je težaven, a časten. Saj je stranka brez agitatorjev to, kar je armada brez poveljnikov. Oni so naši častniki. Zato jih podpirajte vsi povsod, upoštevajte njih požrtvovalni trud, izvršite njih navodila in nasvete! Pomnožite jim vrste stem, da stopite vsi oni, ki čutite, da ste v to zmožni, sami v kolo agitatorjev.

Ta in prihodnji teden bo najvažnejši. Dostavile se bodo legitimacije z glasovnicami. Da se ubrani kmet vsiljivega klerikalca, ki mu hoče popisati glasovnico, to je naloga agitatorjev, ki morajo biti noč in dan pozorni.

14. maja se bo za vsako vas pokazalo, koliko je v njej zavednih mož, ki spoštujejo svoj stan in koliko je tistih, ki so na migljaj duhovščine izdali sokmeta. 14. maja bo za Notranjsko nekaka politična ljudska štetev. Zato pa treba paziti na vsak glas, kajti na to število se bomo opirali neprenehoma pri vsem nadaljnem delu in po tem številu bo sodila vsa slovenska javnost tebe, notranjski kmet. V tem številu bo zapisano, kakšna bo pot agrarne ideje na Slovenskem. V njem bo izraženo, kdaj zasije našemu kmetu dan rešitve!

Zato pa še enkrat pozivljamo tudi tiste somišljenike, ki sredi klerikalnega terorizma ne morejo razviti javne delavnosti, naj položaja ne sodijo tako, kakor ga slika in kaže bližnja klerikalna okolica, ampak naj pomislijo, da je njih dolžnost pokazati svojim stanovskim bratom v drugih krajih, da je tudi v najhujšem klerikalnem gnezdu kmetska misel bila zdravo seme. Častna manjšina v takih krajih je za našo kmetsko stranko že uspeh. So pa tudi nekateri, ki trdè: saj ni gotovo, da zmagamo. Ali je pred bitko v krvavi vojski izid gotov? In vendar, vprašajte vojaka, kaj se mu zgodi, če širi take govorce? Naša zmaga je

gotova, če vsi naši možje krepko zavihajo rokave in se z ozirom na našo sveto nalogo požrtvovalno brez osebnih pomislekov udeležijo političnega dela. Potem se bo vila nad kršnim Krasom po volitvi mesto črne zastave, ki znači zmago črnega klerikalizma, naša narodna trobojnica ovita s pomladnim zelenjem v znamenje zmage kmetskega stanu in veselo bo plapolala v pomladnem zraku, oznanjujoč, da tudi bednemu kmetu zasije pomlad.

Politične vesti.

Volilno gibanje na Slovenskem. V Ljubljani se boj od dne do dne poostruje. Klerikalci, ki upajo dobiti vse kranjske kmetske mandate, osredotočujejo vse sile na Ljubljano. Ker za svojega kandidata Kregarja, ki stoji duševno na isti višini kot Gostinčar, ne morejo agitirati stem, da je sam kaj vreden, ne delajo drugega, kot da napadajo Hribarja. Vsako malenkost obgrizejo in jo po „Slovincu“ široko razpravljajo. Seveda jim ne verjamejo Ljubljančanje, ki jim je življenje Hribarjevo odprta knjiga, popisana vsa od neprestanega poštenega dela za Ljubljano in ves naš narod. Izid volitev je težko prorokovati, računa pa se vobče, da dobe socialisti 700—800 glasov, klerikalci okrog 1600, Nemci 400—500, Hribar pa nad 3000. — Na Štajerskem je postavila narodna stanka vsem 7 klerikalnim kandidatom nasproti kandidate, ki so kmetskega stanu. — Na Koroškem je vsled kompromisa s socialnimi demokrati izvolitev slovenskega kandidata Grafenauerja zagotovljena. — Na goriškem Krasu kandidira kot napreden kandidat proti klerikalcu Laharnarju znani vodja tržaških Slovencev dr. Gregorin.

Cesar se je povrnil iz Prage, kjer je stoloval tri tedne. Čehi so mu posvetili ob tem bivanju veliko pozornosti, ker so stem hoteli dokazati zadovoljstvo, da

smatra cesar kraljevsko Prago za prav tako znamenito prestolno mesto kakor Budimpešto in Dunaj.

Med Hrvati in Madjari je prišlo radi raznih narodnih vprašanj za nekaj časa do precejšnje napetosti. Hrvatje zahtevajo popolno prevlado hrvaščine v skupnih državnih uradih na Hrvaškem, nameščenje Hrvatov v uradih in armadi, pravično razdelbo podpor in investicij v gospodarstvu itd. Ker so Madjari pravkar v odločilnem boju z Avstrijo glede raznih gospodarskih vprašanj in rabijo pomoči Hrvatske, so bili prav popustljivi in se je v vseh točkah doseglo sporazumljenje. Stem so Hrvatje storili zopet velikanski korak naprej v svojem delu za samostojnost. Toliko ne bi bili nikdar dosegli, če bi bili ostali pri stari, Avstriji prijazni politiki. V Dalmaciji se vrši hud volilni boj med narodnimi kandidati in med tistimi, ki jih rine v ospredje avstrijska vlada.

Proti Nemčiji skuša zediniti angleška politika vse nenemške narode. Ker je nemška grabežljivost vsem na poti, se je angleškemu kralju že posrečilo se sporazumeti s Španci in Francozi, tudi Italijani in ves Balkan so zadovoljni s to smerjo in celo z Rusijo se hoče Anglija sporazumeti. Anglija zahteva, da zmanjšajo vse države število armade in vojnih ladij. Nemčija pa se temu protivi, češ, da ji edino to jamči, da se more razvijati nadalje! Le Avstrija je še verna služkinja Nemcev.

Iz Starega trga, Loža in okolice.

S 15. aprilom je bila reklamacijska doba tudi v naši občini končana. Pač res, da se taka doba mora imenovati zlata doba, kajti ako gre komu volilna pravica že po zakonu, jo izgubi, ker ni ravno v volilni imenik vpisan ali pa napačno vpisan. In glejte ob to pravico je hotelo spraviti starotrško županstvo marsikaterega. Vložilo se je okoli 120 pritožb na glavarstvo, da se volilni imenik pravilno popravi, oziroma izpuščene vpiše. Tako ravnanje je mogoče pa le pri klerikalnem županstvu. Volilni imenik se je sestavil od sile malomarno, najlepši dokaz temu je, da so sami pristaši vložili okoli 50 reklamacij, a to šele tedaj, ko so videli, da se somišljeniki kmetske stranke pridno za svoje pravice potegujejo; najbrž so pa to namenoma storili, češ, ako bi jim kdo strankarstvo očital, da lahko rečejo, vsaj tudi naši pristaši niso bili v redu vpisani. Malomarnost ostane tedaj pribita. Z mirno vestjo rečemo tudi lahko, da se je volilni imenik nepošteno sestavil. Ako pregledujemo rešene naše pritožbe od glavarstva, najdemo za naše razmere precejšnje število naših volilcev izpuščenih ali pa sicer upisanih, a s popačenimi imeni in poklicom. Vpisali so take, ki niso po zakonu še eno leto v občini, mladoletne, nepoznane in celo aktivne vojake. Seveda niso niti svojih Amerikancev pozabili — a mnogo tacih našega mišljenja pa lepo prezrli. — Za vzgled njihovega pristranskega dela naj Vam bo le vas Vrhnika. Tam jih je ravno sedem izpuščenih in čudno samo taki, ki jih vsakdo

po dolini pozna, najboljše pa prebrisani vrhniški podžupan Poje, kateri je volilce za to vas županu narekoval. Seveda niso izpuščeni volilci klerikalnega mišljenja. Ost tega očitanja pa ni naperjena proti županu samemu, dasiravno on ni našega mišljenja, a ga spoštujemo kot poštenega moža — očitanje pa zadene le tiste, ki so v Vrhniki hoteli očitvidno pravico kršiti. Dragi bralec, kaj pa porečeš k temu, ako se je med družimi izpustil tudi volilec Anton Ponuda iz Pudoba. On, nekdanji klerikalni zaveznik, ki je županoval dolgo vrsto let in posvetil vse moči županskemu poklicu, moral vsled tega svojo kmetijo takorekoč zanemarjati; on ki je ravno toliko pretrpel hudo politično borbo v našem kraju — strmite tudi njemu so hoteli odtegniti volilno pravico. In zakaj: Samo zato, ker je le ta imel vest in pogum v krivičnih rečeh postaviti se po robu mogočnemu glavarju žup. upravitelju Petru Hauptmanu. Vidite, kako so hoteli marsikaterega, njim neljubega volilca oropati njegovih pravic; kmetje volilci zapomnite si dobro, glasove naše zelo potrebne kmetske stranke so hoteli uničiti! Ne zabite nikdar, da je Vam po večini že znani krasni program kmetske stranke trgjal babnepoljski župnik Knižek, katerega potrpežljivi Babnepoljci opravičeno imenujejo „atruk“ (otrok).

Le neumorno delo zaupnikov kmetske stranke je preprečilo grdo nakano in obvarovalo najmanj sto glasov. Toliko let bili smo tlačeni od ene ali druge stranke, in sedaj se nam bliža dan rešitve, ko se postavimo lahko na lastne noge, kmetska stranka je edina stranka, ki hoče in mora pomagati kmetu in rešiti ga pogubonosne nadvlade neopravičenih krivičnih strank. Do tega cilja si pa pomagajte edinole sami, ako pridete vsi opravičeni volilci na dan 14. maja ob 7. uri zjutraj k volitvam, ki se bodo vršile tajno v občinski hiši. Skušnja nas uči, da so dosedanji poslanci, ki so bili iz raznih stanov le svoje koristi zastopali, zato pa volimo iz naše srede tudi kmetskega poslanca in kot takega priporočamo **Jožeta Dekleva**, posestnika iz Postojne. On je tisti mož, kateri bo razumel naše interese zastopati v državnem zboru, ker le kmet bo pomagal kmetu. Naj bo tedaj naša sveta dolžnost, da tega povsod in ob vsaki priliki priporočamo našim znancem in prijateljem kot pravega poslanca; na 14. maja naj nam bo velik praznik, hitimo vsi na volišče, nikdo ne sme ostate doma, vsak glas je lahko odločilen. Ogibajmo se ljudij, kateri nam že toliko let le prazne obljube delajo. Ne bojte se pritiska zloglasne klerikalne stranke, vsak naj voli po svojem prepričanju, ker je volitev tajna, oddaste pri volitvi napisan glas kadidata, ne da bi kdo vedel. Ne dajte se slepiti, da se gre za vero. Nasprotniki govore o brezvercih a nikogar ne znajo pokazati; razmere na Francoskem zavijajo zaradi tega ker je ljudstvo in vlada stopila na prste nadvladi duhovnov, kateri so hoteli celo še od ljudstva postavljene zakone kršiti. Primerjajte pristaše kmetske stranke z onimi del naših nasprotnikov, opazujte njihova dela in potem pa sami sodite. — Volitveno zborovanje

so imeli nasprotniki kmetske stranke v Kozaršah. Njihovi govori pa niso bili v smislu krščanskega nauka. Druzega ne omenjamo nič, poslušalci pa znajo dobro, s kom imajo opraviti. Na tak način menimo, si ne bodo utrdili zaupanja. — Huda nevihta obiskala je naš kraj dne 27. aprila. Zgodila bi se bila lahko velika nesreča. Trgovec g. Janko Ule iz Starega trga je imel pred hišo lično utico s platnom pokrito. Močna burja je pa naglo vzdignila celo utico z znotraj se nahajajočo mizico, stolom in malim trgovskim vajencem omenjenega trgovca — in jo vrgla kakih 6 metrov čez vrtno ograjo, Vajenec se je precej poškodoval. Trenotek prej je iz utice izstopila trgovčeva žena, sicer bi se bila lahko še večja nesreča dogodila. Drugi dan pa nas je iznenadil 15 cm visok sneg. Človek bi skoraj res mislil, da se bližamo Božiču. — Pri letošnjem naboru je bilo potrjenih 26 mladeničev k vojakom. — Starotrško gasilno društvo je vložilo tožbo zoper kaplana Franceta Vovko, ker je za časa požara na Vrhniki rabil žaljive besede, ki so bile naperjene proti gasilnemu društvu. Obravnava bode dne 4. maja v Ložu.

Domače vesti.

Gospod Jan Ružička, nadzornik evidenčnega zemljemerstva za Kranjsko in bivši višji geometer v Postojni, je bil vsled lastne prošnje umirovljen.

Za napravo načrtov za novo meščansko šolo v Postojni je razpisal c. kr. okrajni šolski svet dve darili za najboljša načrta in sicer prvo darilo 450 K in drugo 250 K. Obrok je določen do 15. junija t. l.

917 reklamacij zoper volilne imenike v političnem okraju postojnskem je bilo vloženih pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Postojni, torej približno 9% od vseh volilcev.

Ljudska knjižnica v Postojni je imela do sedaj le svojo bralno sobo, v kateri so bili ljudstvu brezplačno na razpolago skoraj vsi slovenski časopisi. V nedeljo, dne 5. majnika od 11. do 12. ure pa se bo pričelo ljudstvu izposojevati tudi knjige, ki so last ljudske knjižnice postojnske. Za izposojevanje se je določil čas od 11. do 12. ure vsako nedeljo,

Prostovoljno gasilno društvo v Dobračevi priredi dne 5. majnika 1907 v prostorih g. Fr. Blažiča plesni venček, pri katerem svira domača godba. Med odmorom srečolov in šaljiva pošta. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina 30 vinarjev za osebo. Čisti dohodek je namenjen v poravnavo društvenega dolga.

„Podnanoške mlekarne in sirarne v Hruševji“ občni zbor bo v nedeljo, dne 26. majnika ob 4. uri popoldne v hiši načelnika g. M. Milharčiča.

Mlekarske zadruga na Prestranku II. redni občni zbor bo v nedeljo, dne 12. majnika ob 3. uri popoldne v zadružnih prostorih na Prestranku.

Lep uspeh živinoreje. Gosp. Fr. Arko, dež. poslanec v Postojni je prodal mesarju enega bika simentalke pasme za 820 K.

Volilni shod v Vipavi, sklican na dan 28. aprila se je preložil na dan 9. majnika, ker je bilo zborovanje na prostem vsled deževja nemogoče, v okolici pa je zapadel sneg in bila burja, da ni bilo lahko iz podstrehe. Kljub temu, da se je našim zaupnikom omenilo, da se shod ne bo vršil, ako bo deževalo, se je vendar zbralo v g. Hrovatina gostilni veliko volilcev iz okolice, ki so se prijateljsko razgovarjali o bodoči državnozborni volitvi in soglašali v mnenju, da je sveta dolžnost vsakega kmeta in prijatelja kmetijstva, da glasuje za kandidata, ki ga priporoča kmetska stranka, za moža, ki kmetuje v našem volilnem okraju — za g. Jožeta Dekleva, posestnika v Postojni.

Velika koncerta „Glasbene Matice“. V „Glasbeni Matici“ se pripravlja zopet nekaj izvanredno velikega. Dne 7. in 8. maja (v torek in sredo) se bo namreč izjaval v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani svetovnoslavni Verdijev „Requiem“ (črna maša). Zložil je Verdi to delo, ko je bil na vrhuncu svoje slave, leta 1874. Nastopilo bo pod vodstvom koncertn. vodje gospoda Hubada 210 zborovnih pevcev in pevk, 74 godcev dveh vojaških godb 27. pešpolka iz Ljubljane in 97. pešpolka iz Trsta ter nekaj članov „Glasbene Matice“, dalje štirje solisti, izmed katerih bodo trije domačini vzgojeni v „Glasbeni Matici.“ Vseh sodelujočih bode torej 289. „Glasbena Matica“ vabi vse Slovence, da se udeleže redke prilike in izrednega glasbenega dogodka, ki bo zopet pokazal, na kako visoki kulturni stopinji smo na glasbenem polju. Ker se bo koncert izjaval dva dni po vrsti, in je pričakovati obakrat najmnogobrojnejšega obiska, zato naj bi slavno občinstvo osobito z dežele pismenim potom pravočasno si osiguralo vstopnice, ki se dobivajo v trafiki Češar kove v Šelenburgovih ulicah v Ljubljani. Sedeži v parterju, na balkonu in galeriji po 2, 3, 4, 5 in 6 kron, stojišča po 1 K 20 h, za dijake po 60 h.

Podjetje za napravo dekorativnih mrtvaških odrov in pokopavanje mrličev je otvoril v Postojni gosp. Josip Inocente. V svoji moderni zalogi ima vse, kar se pri odličnih in navadnih pogrebih potrebuje. Opozarjamo na tozadevni oglas v današnji številki „Notranjca“.

Iz Hotedršice. Živahno je postalo volilno gibanje zadnji čas v naši občini; ne pomnimo še takega. To je govorec sedaj; ako sta le dva človeka skupaj, že se pogovarjata o volitvah in o kandidatih. Ko so bile zadnje državnozbornske volitve, se nismo dosti brigali zanje. Tudi ni bilo nobenega volilnega shoda. Letos pa so se že vršili trije. Klerikalci in demokratje so nastopili proti našemu kandidatu. Obe stranki sta prišli na krov s kandidatoma; seveda pa s takima, ki toliko razumeta o kmetijstvu, kakor zajec na boben. Za oba pa se na vse načine agitira. A naš kmet je previden. On se ne bode dal premotiti sladkim obljubam. Držal se bode gesla: kmet s kmetom; volil bode po svojem prepričanju moža iz svoje srede, moža, ki so mu znane kmetske težnje, in ta mož je g. Ivan Gruden. Kajti on

ve, kaj je žuljava kmetska roka. Torej bi bilo naravnost nespametno, ako bi volili taka kandidata kot sta Gostinčar in Kopač. Naš kmet je izprevidel, da mu ne more nihče pomagati, če si ne pomore sam. V samopomoči se bode dvignil iz sedanjega položaja in v samopomoči bode prispel do višjega blagostanja. Mi se ne bomo dali več komandirati ljubljanskim doktorjem, ne bomo več slušali ukazov od njih, ker ti so nas imeli dozdej le za molzno kravo. Graščak dr. Šusteršič, največji škric, nam ne bode usiljeval poslanca. To je pokazal zlasti zadnji shod, na katerem se nam je predstavil g. Gruden. Volilci so z velikanskim navdušenjem sledili zanimivim govorom, ter so se še pozno v noč navduševali, rekoč: „Vsi za Grudna, živio Gruden, proč s pometačem, proč z Žlindro!“

V Logatcu je 28. pret. m. priredila „Jednako-pravnost“ znamenit shod za kandidata Grudna. Nad 250 zavednih volilcev se je izreklo za Grudna. Govoril je ljubljanski župan Hribar, in sicer jako stvarno. Med drugim je omenil zahtevo po razdolžitvi kmetijskih posestev z državno pomočjo. Prav izborna je nato dokazal dr. Novak, kako izrabljajo klerikalci vero, češ, da bo opešala, če se izvoli Grudna. Najbolj pa je ugajal govor kandidata Grudna. Slednjič je g. Tavzes očrtal nasprotje med klerikalnim in kmetijskim kandidatom. Na shodu so bili tudi trije socijalni demokratje.

Iz Dolenjevasi pri Senožečah. In vendar je šolski vrt obdan z zidom. Vsa čast oni mali peščici Dolenjevaščanov, ki so bili vneti za to napravo. Gotovo zadene ta čast v prvi vrsti ude kraj. šol. sveta, posebno g. predsednika, ki je založil stroške brezobrestno. Da bi se pa kraj. šolski svet zahvaljeval sploh vsem Dolenjevaščanom, ker so tako vneti za šolski vrt, ne poznamo takega sklepa. Skoval je dopisnik „Domoljubov“ v 16. številki kar sam tako zahvalo, da bi pritegnil s tem kakega volilca za Naceta Žitnika. Bog vedi njegove namene. Toda zadnjo nedeljo 21. t. m. smo pokazali, da ne maramo za take in enake poslance, ampak hočemo takega, ki ve naše kmetske razmere in pozna težnje našega stanu. Udeležili se bomo polnoštevilno velikega shoda na dan 5. maja v Senožečah, po shodu pa tombola in tudi drugi lepi dobitki že sedaj ne puste senožeškimi Žitnikarjem spat. Kajti v „Slovincu“ z dne 23. aprila so se obregnili zoper te dobitke ter klicali na pomoč § 3. novega zakona v varstvo volilne svobode. Glej ga šmenta! Sami nam pa ponujajo s prižnice sena s prevezo, če boš mogel, boš plačal, če ne pa tudi dobro. Raje prodajte seno da si boste napolnili vedno lačno in prazno bisago! Na veselo svidenje 5. maja.

Narodno gospodarstvo.

Prvo mednarodno zvezno zborovanje kmetijskih zadrug se bode vršilo vsled sklepa predstojništva mednarodne zveze kmetijskih zadrug na Dunaju od 22. do 24. maja 1907. Dnevni red mednarodnega zborovanja: 1. Otvoritev zveznega zborovanja po pred-

sedniku; poročilo o nalogah in smotrih mednarodne zveze. 2. Popis razvoja in sedanjega stanja kmetijskega združništva v državah, ki so učlanjene v mednarodni zvezi (Nemčija, Italija, Avstrija, Švica) po zastopnikih imenovanih držav. 3. Kaka vodila se priporočajo v svrhu centralizacije denarnega prometa kmetijskih denarnih — in drugih zadrug in kake skušnje imajo v tem oziru posamezne države? 4. Organizacija zadrugne dobave. To mednarodno zvezno zborovanje se vrši ob enem z mednarodnim kmetijskim kongresom, ki je določeno za čas 21. do 25. maja 1907. Kdor se zanima za ta zborovanja, naj se oglasi pri Zadružni Zvezi v Celju.

Soli za prašiče. Prašiči kaj radi ližejo sol. V tem oziru so prvi za ovcami. Posebno potrebna je sol prašičem, kadar jih pitamo ali kadar uživajo težko prebavno hrano. Živinska sol ni dobra za prašiče, pičo je treba soliti s kuhinjsko soljo, katere zadostuje 5 *dkg* na teden.

Prašičje meso. Če pitamo prašiče s koruzo, dobimo od njih dobro meso. Drugače je s slanino in klobasami. Slanina je premehka, klobase so tudi premehke in nimajo lepe barve. Prašiči naj se torej le do teže 60 *kg* pitajo s koruzo, pozneje z drugim žitom.

Kumare rabijo dobro pognojeno zemljo v solčni legi. 8—10 dni pred setvijo jih denemo lahko v mokro žaganje kaliti. Sredi meseca maja položimo seme v 15 *cm* globoke jame (brazde). Te brazde pokrijemo s starimi okni, da mraz ne more do rastlin. V teh brazdah se razvijajo rastline izvrstno. Mrčes, ki tako rada napadajo mlade rastline, ni najti v teh brazdah.

Večna detelja (lucerna) raste le tam, kjer spodnja zemeljska plast ni močvirnata in ima zemlja dovolj apnenika v sebi. Na takih zemljah, ki imajo premalo apna, je treba poleg gnoja pridjati tudi primerno množino apna. Najboljše je, ako se njivo že eno leto prej z apnom potrese. Tudi ne sme biti njiva plevelnata. Osobito trava-ornica (barod) močno ovira dobri trajni pridelek lucerne. Dobro je tedaj, da njivo, kjer name ravamo sejati lucerno, dobro osnažimo in sejemo šele sredi majnika. Najboljše je, da se jo seje samo in ne med žito. Semena se ne sme štediti, treba jo že prav gosto sejati, ako se hoče imeti veliko pridelka. Na vsak mirnik posetve je treba 3 *kg* lucerne. Ako jo bolj redko sejemo, se hitro zaplodi obilo trave, ki ovira rast detelje. Pri redki setvi je le prva košnja dobra, druge pa so, ker trav ne dohaja detelja v rašči, slabe. Prvo leto je treba pustiti deteljo toliko časa, da cvete in šele potem naj se jo pokosi. Na ta način se pridobi dobro detaljšče, ki donaša veliko let dobro košnjo.

Po svetu.

Ukradeni lasje. V tovarni za lasne mreže v Hotěbořu na Češkem so že dalje časa opazovali, da izmanjkujejo iz skladišča lasje. Škodo cenijo na 9000 kron. Kradla sta dva delavca iz tovarne ter prodajala lase v Prago.

Šola brez učencev. Pred enim letom je otvorila zloglasna „Lega nazionale“ v Rakeju v Istri italijansko šolo. Slavno je je otvorila, slavno zatvorila. V šolo se namreč ni vpisalo niti eno dete! Čast istrskim Hrvatom, obmejni Slovenci pa naj posnemajo svoje brate.

Milijonarjeva velikodušnost. Iz New-Jorka javljajo, da je milijonar Rokefeler napravil oporoko, v kateri določuje skoro neverjetno veliko svoto 250 milijonov dolarjev v dobrodelne svrhe. Od te svote je največ določeno za razne cerkve in vseučilišča. Tako se poroča. Mi dodajamo temu, piše „Pokret“, da bo čez par dni poskočila cena petroleju in drugim gorljivim oljem, potrebnim siromakom v Ameriki. To bo dalo temu dobrotniku 50 milijonov dobička v 2 tednih, a z oporoko si je gospod Rokefeler napravil dobro reklamo.

Enajstkrat omožena. Leopoldina Baker v Londonu, stara 65 let, se je ločila pred kratkim od svojega 11 moža. Od njenih soprogov se je eden sam usmrtil, eden je umrl navadne smrti, od ostalih 9 se je ločila sodnijsko.

Lov na opice s pomočjo žganja. Tudi živali ljubijo alkohol. Kokoši n. pr. pijejo rade žganje ter slastno jedo kruh, pomočen vanj. Sloni, medvedi, konji in psi pijo likere, medvedi in opice pivo, če ga dobe. Posestniki zverinjakov potrjujejo, da sloni ljubijo alkohol tako, da večkrat tudi bolan slon ozdravi, če dobi žganja. Papige so pijanci, tudi metulji se radi opiyo. V New-Jorku gostilničarji dajejo konjem radi piva, opazili so, da konji postanejo pravi alkoholiki in, da jih je celo nekoliko poginilo od — delirium tremensa. Psi nemških dijakov so tudi vzgojeni za pijance. A najzanimivejše je, kar se poroča o opicah. V Afriki so izumeli zamorci izvrsten način za lov opic, osobito večjih vrst, s pomočjo alkohola. Ponoči postavijo na robu gozda veliko posodo z žganjem. Opice se vržejo pohlepno nanj in slastno pijejo. Kmalu so pijane tako, da ne ločijo več zamorca od opice. Zamorci pridejo, se oklenejo nekaterih opic pod pazduho ter jih peljejo v svoja sela. Ostale opice se sprimejo same ter jim slede, veselo skakljajoč in plesoč. Ko pridejo v vas, jih zvežejo zamorci ter jih pozneje prodajo v menažerije.

Uživanje črešenj. Dr. Lohte je pokazal v zdravniškem društvu v Hamburgu črevo, ki je bilo v njem 900 črešnjevih pešk. Pripovedoval je, da je zbolel neki mož osem dni po zavživanju črešenj ter tožil o hudih bolečinah v trupu. Sprejeli so ga v bolnišnico sv. Jurja v Hamburgu. Ko so ga preiskali, so dobili v njegovem črevesu peške, ki jih niso mogli odstraniti, ker je bil bolnik preobčutljiv. Zdravniki so se odločili, da odstranijo danko v narkozi (t. j. da bolnika vspavajo). Bolnik je v narkozi umrl. Razparanje je pokazalo, da je bila danko zelo razširjena in v dolgosti približno 30 cm napolnjena s samimi črešnjevimi peškami. Ne uživajte torej črešenj s peškami! Zlasti pri otrokih je treba paziti, da opuste to nevarno razvado!

Smrt učenjaka Mosetiča. Pred nekoliko dnevi je našel smrt v valovih Donave znameniti profesor na

dunajski medicinski fakulteti Mosetič. Ž njim so zdravniki izgubili jednega največjih operaterjev, a univerza enega najboljših profesorjev. Njegovo ime ostane nesmrtno, ker je našel za kirurško vedo izredno važne naprave. On je uvedel v kirurgijo jodoform in plombiranje kosti. Z bolniki je bil usmiljen, poln tolažbe in pomoči, vsako željo jim je izpolnil, če je bilo le v njegovi moči. Siromaki in bogataši so mu bili enaki, na vsakega je gledal kot na človeka, ki potrebuje pomoči. Slavo si je najprej pridobil kot neprekosljiv vojaški zdravnik na bojišču. Njegovih lastnosti se pač ni navzel noben vojaški zdravnik.

Izvestje deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem.

Pisarna v Ljubljani (hotel Lloyd).

V kratkem se približa sezona, za katero nam bo gotovo došlo letos mnogo vprašanj iz drugih krajev, kje in po kateri ceni je dobiti na Kranjskem letoviška stanovanja. Že sedaj smo dobili nekaj takih vprašanj. Da nam bo mogoče v kratkem sestaviti kataster stanovanj za bodočo sezono, naj nam vsi lastniki poletenskih stanovanj nemudoma naznanijo število sob, ki jih imajo na razpolago, njih cene za dan, mesec ali celo sezono. Obenem naj nam naznanijo vse udobnosti, katere jim je mogoče nuditi tujcem. V pretekli sezoni smo razposlali veliko število golic v izpolnjenje, kar nam je povzročilo mnogo stroškov in truda, dobili smo pa izpolnjene golice le od nekaterih krajev. Letos bomo pa pošiljali golice le na željo dotičnih, ki hočejo naše posredovanje. Oddaje stanovanj ne bomo posredovali s tem, da bi se pogajali glede cen i. t. d. z dotičnimi strankami, ampak naznanili bomo vprašujočim tujcem naslove, ter jih napotili, da se sami obrnejo do lastnikov stanovanj ter se ž njimi pogajajo. Lastnikom je kajpada dano na razpolago, da sami oddajo stanovanja v najem in se pogodijo s tujci za ceno. Kataster stanovanj napravimo brezplačno; tako bo tudi korespondenca s tujci brezplačna. Ker je pa želeti, da bo naš kataster letos kolikor mogoče popolen, naj se oglasi vsi interesentje. A tudi posestnike hotelov in gostilen s prenočišči prosimo za tozadevne podatke, ker brez dvomno je, da bo v letošnji seziji naval tujcev jako velik. Prosimo pa, naj se nam naznanijo vsa stanovanja, tudi taka, ki so že oddana. Želeti bi tudi bilo, da pristopim več hotelirjev, gostilničarjev, zasebnikov kakor tudi občin, kot člani deželne zveze, kar je osobito sedaj lahko mogoče, ker znaša najmanjša članarina le pet kron na leto. Ravno kar je izšlo I. letno poročilo „Deželne zveze“, katero se na zahtevanje pošlje brezplačno. Pisarna: Hotel Lloyd, Ljubljana, Miklošičeva cesta. Uradne ure za stranke od 3. do 5. ure popoldne.

E 34/7

3.

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju g. Matija Ambrožič, posestnika v Novisušici št. 24 zastopanem po gosp. dr. Franu Pikl, odvetniku v Postojni bo dne

21. majnika 1907

dopoldne ob 9. uri pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi šte. 6 dražba zemljišč vlož. šte. 15 in 384 d. o. Ostrožnembrdu, ter polovica zemljišč vlož. št. 312 in 329 iste davčne občine, obstoječih iz hiše šte. 34 na Ostrožnembrdu, gospodarskih poslopij, dvorišča, vrta, vinograda, več travnikov, njiv, gozdov in pašnikov.

Nepremičninam koje je prodati na dražbi, je določena vrednost na 8780 K.

Najmanjši ponudek znaša 5853 K 34 v, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6 med opravnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnije niti ne imenujejo tej o sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja v Postojni, oddelek II., dne 15. aprila 1907.

Izjava.

Jaz Andrej Gržina ml., pd. Krajspot, podružnik v Postojni št. 19, s tem prekličem in obžalujem žaljive besede in očitanja, katera sem izrekel dne 14. malega travna 1907 v Garzarolljevi gostilni proti Antonu Čelan iz Postojne št. 245.

Loterijske številke.

Trst, 27. aprila	10	19	21	72	75
Praga, 1. maja	87	80	22	70	11

Notranjci, berite, širite in naročajte
== „Notranjca“! ==

Razpis.

Zaradi oddaje del za upravo mostu čez Pivko in preložitev ceste med postojnsko jamsko cesto in Velikim Otokom.

Občinski odbor v Postojni je v svoji seji dne 7. novem. 1906 sklenil, preložiti cesto med postojnsko jamsko cesto in Velikim Otokom, kakor tudi napraviti most po predloženih načrtih. Skupni stroški so proračunjeni na K 29.500.

Oddajo teh del se določi na dan

1. junija 1907

ob 11. uri dopoldne v občinski pisarni. Podjetniki se vabijo, da vložijo svoje pismene ponudbe s 5% varščino pri podpisnem županstvu.

Načrti in drugi podatki, kakor tudi stavbni pogoji so v občinski pisarni v Postojni, kjer si jih ponudniki lahko ogledajo.

Županstvo občine Postojna

dne 30. aprila 1907.

Župan:

G. Pikel l. r.

Izjava.

Jaz podpisani Ivan Vičič, mežnar v Postojni, prekličujem žaljive besede, katere sem govoril o hiši gosp. pl. Garzarolli-ja. Priznam, da sem govoril neresnico okrog.

Postojna, 29. aprila 1907.

Ivan Vičič.

Prvo notranjsko podjetje za pokopavanje mrličev
v Postojni.

Čislanemu občinstvu uljudno naznanjam, da
sem otvoril v Postojni

== podjetje za napravo dekorativnih ==
mrtvaških odrov in pokopavanje mrličev.

V svoji zalogi imam vedno veliko izbero
krasnih kovinastih in lesenih rakev (trug)
po nizkih cenah, kakor tudi voščenih sveč
in drugih pogrebnih potrebščin.

Preskrbim po naročilu poleg naprave in de-
koriranja mrtvaških odrov tudi vse druge pri
pogrebih potrebne predmete in opravila.

Josip Inocente.

Zarezano strešno opeko

(Falz)

navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak
in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi

== Karol Jelovšek ==

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

Kašelj. Kdor tega ne uvažuje, se
pregreši na svojem lastnem
telesu! Kaiserjeve prsne
karamele s tremi jelkami. Zdravniško
preizkušeno in priporočeno proti
kašlju in hripavosti, kataru, zaslizuju
in kataru v požiralniku. 5120 notarsko
poverjenih izpričeval potrjuje, da drže
kar obetajo. Zavoj 20 in 40 vinarjev.
— Škatljica 80 vinarjev. —

Zalogo ima

J. Hus

lekarnar v Vipavi.

Prsni sirup proti kašlju, hri-
pavosti itd.

steklenica 1 K 40 v.

== Čisto, belo ribje olje, ==
steklenica 1 K, velika 1 K 80 v.

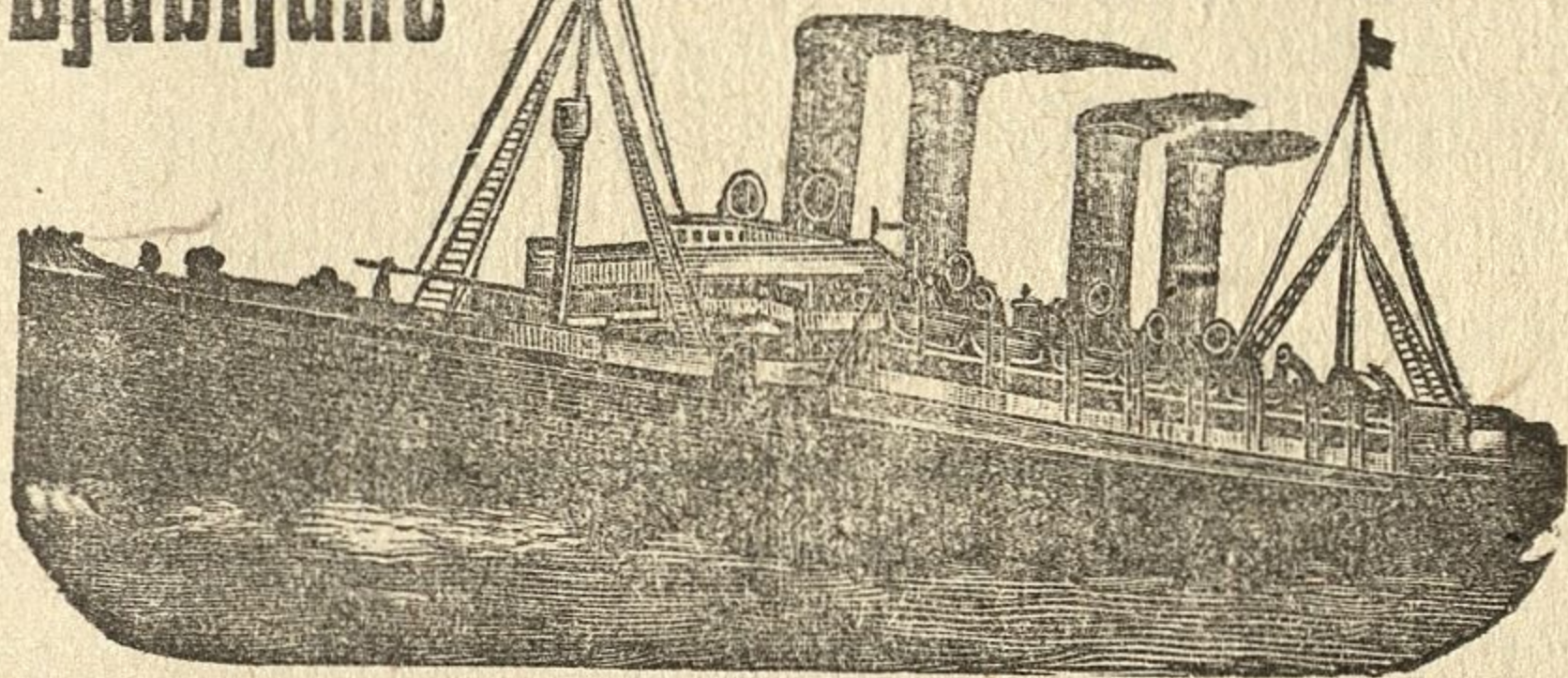
Mazilo proti trganju in rev-
matizmu,
steklenica 1 K.

== Mazilo proti ozebkom ==
1 lonček 70 vin.

Razpošilja

lekarna Hus v Vipavi.

Iz
Ljubljane v New-York

vozi se najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnim
parobrodi, takozvanimi

== cesarskimi brzoparniki ==

Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm in Kaiser
Wilhem der Grosse, kateri so največji in najvarnejši
na svetu.

Vožnja po morju traja samo 5 do 6 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna
pojasnila in potrebni pouk da vsakomur nemudoma in brezplačno

EDVARD TAVČAR v Ljubljani

št. 35, Kolodvorske ulice št. 35,

nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

== Snažno pranje ==
in likanje perila

preskrbi in se čislanemu občinstvu priporoča

Marija Smerdu - Sorganova
v Postojni.

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne
in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob
pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
== dopoludne. ==

☐☐☐

Obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rent-
nega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5% in amortizaciji
najmanj 1%, na osobni kredit po 6%.

☐☐☐

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**,
posojila se izplačujejo le ob **petkih**.

Mlekarna in sirarna v Postojni

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom.

Računski zaključek za IX. upravno leto 1906.

Denarni promet.

Prejemki.				Izdatki.			
Št.	P r e d m e t	K	h	Št.	P r e d m e t	K	h
1	Skupilo za mleko in mlečne izdelke:			1	Inventar:		
	doma	5874·54			poprava	252·67	
	odposlano	39779·97	45654	51	nakup	3188·93	3441
2	Povrnjena železniška voznina	2555	13	2	Poslovni in obratni stroški:		
3	Deleži	378	83		voznine	4894·38	
4	Naloženi denar	3700	—		upravni	2543·95	7438
				3	Zadružnikom za mleko:		
					doma	22287·35	
					v nabiralnikih	11944·94	34232
				4	Izplačani deleži	57	—
				5	Naloženi denar	3800	—
				6	Nagrade	420	—
				7	Delež pri »Zvezi«	10	—
		52288	47			49399	22
5	Gotovina 1. januarija 1906	671	08	8	Gotovina 31. decembra 1906	3560	33
		52959	55			52959	55

Skupni promet:

Prejemki	52959 K 55 h
Izdatki	49399 » 22 «
Skupaj	102358 K 77 h

Zadružno stanje (bilanca).

Imetje.				Dolgovi.			
St.	P r e d m e t	K	h	Št.	P r e d m e t	K	h
1	Gotovina 31. decembra 1906	3560	33	1	Zadružni deleži:		
2	Naloženi denar:				početkom leta	1076·67	
	pričetkom leta	5567·23			vplačani	378·83	
	naložilo	3800—				1455·50	
	obresti	300·37			izplačani	57—	1398
		9667·60	5967	60	2	Dolg za mleko	4181
	dvignilo	3700—			3	Za dovažanje	248
3	Rezervni zaklad (naložen)	793·98		4	Rezervni zaklad	3602·53	
	obresti	35·68	829	66	leta 1905 pridjalo	3675·27	
4	Inventar:				4 1/2 % obresti za leto 1906	317·46	7595
	stanje početkom leta	1759·30			5	Inventar-dolg	936
	nakup in poprava	3441·60			6	Dobiček	6905
	dolg na kupnini	936—					50
		6136·90	4909	52			
	20 % odpis	1227·38					
5	Terjatve pri odjemalcih	5987	81				
6	Delež pri »Zvezi«	10	—				
		21264	92			21264	92

V Postojni, dné 31. decembra 1906.

Predstojništvo:

Ludovik Ditrich
blagajnik.

Fr. Arko
načelnik.

Božidar Dekleva
tajnik.

Ferdo Gaspari
odbornik.

Gregor Pikel
odbornik.